

**122/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet
az Uzsai csarabos erdő természetvédelmi terület védettségének fenntartásáról**

Az egyes jogszabályok és jogszabályi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről szóló 2007. évi LXXXII. törvény 6. § (5) bekezdésében, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 85. § b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a környezetvédelmi és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 165/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § b) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § Az Országos Természetvédelmi Tanács 485/1951. számú határozatával védetté nyilvánított Uzsai csarabos erdő természetvédelmi terület védettségét fenntartom.

2. § (1) Az Uzsai csarabos erdő természetvédelmi terület kiterjedése 110,2 ha, ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai Lesenceistvánd 024/2, 025/2, 026/1, 026/2, 027/1, Sümeg 092/5.
(2) Az (1) bekezdésben szereplő helyrajzi számú ingatlanok területei az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 45/2006. (XII. 8.) KvVM rendelet alapján Natura 2000 területnek minősülnek.

3. § A védettség indoka és célja a mészmentes kavicsos talajon kialakult, a Bakonyban és a Balaton-felvidéken egyedülálló savanyú kémhatású termőhelyen a csarab (*Calluna vulgaris*), a fekete áfonya (*Vaccinium myrtillus*) és a szőrös nyír (*Betula pubescens*) élőhelyeinek megőrzése.

4. § (1) A terület természetvédelmi kezeléséért felelős szerv a Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság.

(2) A terület természetvédelmi kezelési tervében meghatározott tevékenységeket a Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság és - erdő esetében - a külön jogszabály szerinti erdészeti hatósági nyilvántartásban szereplő erdőgazdálkodó együttesen látja el.

(3) A terület természetvédelmi kezelési tervét a *melléklet* tartalmazza. Az erdőgazdálkodásra vonatkozó további részletes előírásokat az érvényes körzeti erdőterv tartalmazza.

5. § (1) Ez a rendelet 2008. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az Uzsai Csarabos erdő Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezeléséről szóló 18/2006. (III. 31.) KvVM rendelet hatályát veszti. E bekezdés 2008. január 2-án hatályát veszti.

Melléklet a 122/2007. (XII. 27.) KvVM rendelethez

Az Uzsai csarabos erdő természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi gyakorlati célkitűzések

- Órizza meg a Bakonyban és a Balaton-felvidéken csak a területen előforduló fekete áfonyás-csarabos fenyér (*Luzulo luzuloidis* - *Callunetum myrtillietosum*) és nyíres-csarabos fenyér (*Luzulo luzuloidis* - *Callunetum betuletosum*) jellemző és veszélyeztetetté vált természetes

társulásait és az azokat körülvevő, természetes környezetüket képező savanyú talajú erdőtársulásokat,

- biztosítsa a hazánkban csak itt előforduló Vöth-nősző-füve (*Epipactis cf. Voethii*) és borókaképző vánkoscsoha (*Leucobryum juniperoidetum*), valamint a kiemelkedő botanikai értéket képviselő szálfás és tarajos pajzsika (*Dryopteris cristata*, *D. carthusiana*), henye boroszlán (*Daphne cneorum*), dunántúli sás (*Carex fritschii*), epergyöngyike (*Muscari botryoides*) és szőrös nyír (*Betula pubescens*) állományainak a megőrzését,
- óvja meg az erdők és fenyérek biológiai sokféleségét, őrizze meg a területen élő további, természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajokat,
- őrizze meg a terület földtani, felszínalkotási, valamint táji és kultúrtörténeti értékeit,
- segítse elő az erdők és fenyérek természeti értékeinek fenntartása érdekében az esetleges károk helyreállítását,
- biztosítsa a terület természeti értékeinek bemutatását.

2. Természetvédelmi stratégiák

- A fekete áfonyás-csarabos fenyér és a nyíres-csarabos fenyér, valamint a területen előforduló védett fajok állományai megmaradásának biztosítása az erdők és a fenyérek természetes összhangjának fenntartásával.
- Az akác eltávolításával az őshonos fajok arányának növelése a fenyérekben.
- A fenyér- és erdőtársulások megőrzése érdekében, e helyeken a vad károsításának (vaddisznó esetében tőrás, szarvas, őz, muflon esetében pedig a rágás) kizárása kerítésépítéssel, valamint a fenyéres foltok spontán záródásának, a becserjésedésnek és beerdősülésnek a korlátozása, illetve megakadályozása.
- A terület természeti értékeinek bemutatása a tömegturizmus mellőzésével, szervezett, ellenőrzött keretek között.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Erdők kezelése

Általános kezelési előírások:

Fafaj és célállomány megválasztás

- A nem őshonos fafajokat erőteljesen vissza kell szorítani.
- A vadgyümölcs fafajokat, különösen a védett lisztes berkenye kistípusait gyérítések és tisztítások során nem szabad kivágni.
- A nyír mindkét, a területen előforduló fajtát teljes kíméletben kell részesíteni, gyéríteni tilos.
- Az erdő szegélyén kialakult mogyoró-cserjéseket teljes kíméletben kell részesíteni.

Erdőfelújítás

- Az összes felújítást őshonos fafajokkal kell megtervezni és kivitelezni.

Állománynevelés

- A gyérítéseknel kíméletes fadóntást és közelítést kell alkalmazni.
- Az előhasználatok során a természetes kőzetkibúvással és kavicstakaróval borított felszíneken a járművekkel való mozgás tilos.
- Az előhasználatokban az elhalt és korhadt fákat az állományban bent kell hagyni.

Egyes faállomány típusok kezelése:

Égeres láperdők

- Az állománytípus kiterjedését, területi arányát meg kell őrizni, a társulás regenerálódását biztosítani kell.
- A tisztítások során az elegy-fafajokat a faji sokféleség fokozása érdekében kímélni kell.
- A tisztításkor az elhalt és élő éger sarj tuskókat a pajzsika fajok megmaradása érdekében kímélni kell.

Gyertyános tölgyesek

- Az állománytípus kiterjedését, területi arányát meg kell őrizni.
- A gyéritések során az elegy-fafajokat, különösen a kocsányos tölgyet, a faji sokféleség fokozása érdekében kímélni kell.

Cseres-tölgyesek

- Az állománytípus kiterjedését, területi arányát fenn kell tartani.
- A csarab előfordulási helyein a faállományt erőteljesebben kell gyériteni.
- A gyéritések során az elegy-fafajokat, különösen a tölgyeket, a faji sokféleség fokozása érdekében kímélni kell.

Nyíres csarabos fenyérek

- A csarabos fenyér foltjait meg kell védeni a vadkároktól.
- A fenyéres foltok széleit, gyérités jelleggel a csarab fényigényének és terjeszkedésének érdekében - a Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) szakmai tanácsait figyelembe véve - tágítani kell.

Borókás nyíres fenyér

- Az állománytípus kiterjedését, a területen elfoglalt arányát fenn kell tartani.
- A borókás fenyérfoltok érdekében az akácot az állománytípusból teljesen ki kell szorítani.
- A tisztítást a boróka támogatásával kell végrehajtani.

Akác

- A vágásérettségi kor elérése után gyertyános tölgyesre kell lecserélni az állományt.
- A gyérités során az őshonos fafaj okát meg kell hagyni.

3.2. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Fajok védelme

- Az odvas bükk-, cser- és kocsánytalan tölgyfákat nem szabad kivágni (a tisztásokon, nyiladékokon sem).
- Mesterséges odúk kihelyezésével elő kell segíteni az odúlakó madár- és denevérfajok sikeresebb megtelepedését.

3.2.2. Látogatás, oktatás és bemutatás

- A látogatás szabályozása érdekében az igazgatóság tanösvényt alakít ki, és ismertető-, tájékoztató táblákat helyez el a területen, valamint a tanösvényt ismertető kiadványt jelentet meg. A tanösvény elkészülte után - a látogatás során - annak nyomvonaláról letérni tilos.

3.2.3. Kutatás, vizsgálatok

- A terület teljesebb megismerése érdekében folytatni kell a monitorozó vizsgálatokat.

3.2.4. Vadgazdálkodás

- Sózót és szórót a területen üzemeltetni nem szabad.

- A vadföld művelése során vegyszert alkalmazni tilos.

3.2.5. Táj- és kultúrtörténeti értékek

- A területen lévő őskori halomsírt megbolygatni tilos.

- A Lesence-patak hajdani medrét, a benne lévő sziklával együtt, eredeti állapotában kell meghagyni, ott közlekedni, földmunkát végezni tilos.

3.2.6. Terület- és földhasználat

- A védett természeti terület határán haladó 84. számú főút fenntartásával és kezelésével összefüggő tevékenységek korlátozás nélkül folytathatók.